

**DANIEL
SILVA**

DE
VERZAMELAAR

Vertaling Angela Knotter

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2023 Daniel Silva
Oorspronkelijke titel: *The Collector*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2023 HarperCollins Holland
Vertaling: Angela Knotter
Omslagontwerp: David Litman / HarperCollins US
Bewerking: Pinta Grafische Producties
Omslagbeeld: © Liubomir Paut-Fluerasu / Alamy Stock Photo
Foto auteur: © Marco Grob
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Druk: ScandBook UAB, Lithuania, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 1365 7
ISBN 978 94 027 6945 6 (e-book)
NUR 305
Eerste druk november 2023

Originele uitgave verschenen bij HarperCollins Publishers LLC, New York, U.S.A.
Deze uitgave is uitgegeven in samenwerking met HarperCollins Publishers LLC.
HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

AMALFI

Later die dag verklaarde Sofia Ravello tegenover de carabinieri dat je prima een groot deel van je tijd in het huis van een andere man kon doorbrengen, zijn eten kon koken, zijn lakens kon wassen en zijn vloeren kon vegen, zonder ook maar iets van hem te weten. De agent van de carabinieri, die Caruso heette, vond dat geen rare uitspraak, want de vrouw met wie hij al vijftwintig jaar het bed deelde, was af en toe ook nog een volslagen vreemde voor hem. Bovendien wist hij iets meer van het slachtoffer dan hij de getuige tot dan toe had verteld. Die man had er gewoon om gevraagd vermoord te worden.

Toch eiste Caruso een gedetailleerde verklaring van de getuige, die ze hem maar al te graag gaf. Haar dag was zoals gewoonlijk begonnen met het schrille gepiep van haar ouderwetse digitale wekker op het onchristelijke tijdstip van vijf uur. Aangezien het de vorige avond laat was geworden – haar werkgever had bezoek gehad – was ze nog een kwartiertje blijven liggen voordat ze opstond. Ze had espresso gemaakt met de Bialetti-percolator, een douche genomen en haar zwarte uniform aangetrokken, terwijl ze zich voor de zoveelste keer had afgevraagd hoe een aantrekkelijke vrouw van vierentwintig die was afgestudeerd aan de gerenommeerde universiteit van Bologna in vredesnaam als huishoudelijke hulp in het huis van een rijke buitenlander terecht was gekomen, in plaats van achter een bureau in een glanzende kantoortoren in Milaan.

Het antwoord op die vraag lag in het feit dat de Italiaanse economie, naar men zei de achtste van de wereld, werd geplaagd door een chronisch hoog werkloosheidscijfer dat jonge, goed opgeleide mensen geen andere

keuze liet dan hun heil in het buitenland te zoeken. Maar Sofia was niet van plan haar geboortestreek Campanië te verlaten, ook al was ze daarvoor gedwongen geweest een baan aan te nemen waarvoor ze gigantisch overgekwalificeerd was. De rijke buitenlander betaalde haar goed – sterker nog, ze verdiende meer dan veel van haar vrienden van de universiteit – en het werk op zich was niet echt zwaar. Regelmatig zat ze een niet onaanzienlijk deel van de dag naar het blauwgroene water van de Tyrreense Zee te staren, of naar de schilderijen uit de indrukwekkende kunstverzameling van haar baas.

Ze woonde in een piepklein appartement in een vervallen gebouw aan de Via delle Cartiere, in het hogergelegen deel van de stad Amalfi. Daarvandaan was het twintig minuten lopen – door een aangenaam naar citroenen geurende lucht – naar het huis met de grootse naam Palazzo Van Damme. Net als de meeste grote buitenhuizen aan de Amalfikust ging het schuil achter een muur. Sofia had de toegangscode ingetoetst en het hek was opengeleden. Bij de deur van de villa zelf moest ze nog een tweede code intoetsen. Meestal produceerde het alarmsysteem een doordringend gepiep wanneer Sofia de deur opendeed, maar die ochtend was het stil gebleven. Op dat moment had ze dat niet vreemd gevonden. Signore Van Damme vergat wel vaker het alarm aan te zetten voordat hij naar bed ging.

Sofia was gelijk doorgelopen naar de keuken om met haar eerste taak van de dag te beginnen, het klaarmaken van Signore Van Dammes ontbijt: een pot koffie, een kannetje gestoomde melk, een schaaltje suiker, geroosterd brood met boter en aardbeienjam. Dat had ze allemaal op een dienblad geplaatst dat ze stipt om zeven uur voor zijn slaapkamerdeur had gezet. Nee, verklaarde ze tegenover de carabinieri, ze ging nooit naar binnen. En ze klopte ook niet aan. Die fout had ze maar één keer gemaakt. Signore Van Damme was een stipt man die van zijn personeel eenzelfde stiptheid eiste. Onnodig geklop op de deur werd ten strengste afgekeurd, vooral op zijn slaapkamerdeur.

Dat was slechts een van de vele regels en voorschriften die hij Sofia aan het eind van een urenlang duren sollicitatiegesprek in zijn imposante kantoor had meegegeven. Hij had zichzelf beschreven als een succesvol zakenman, of zoals hij het zelf had genoemd: *biezniezman*. Het palazzo, had hij gezegd, was zowel zijn huis als het zenuwcentrum van een internationaal bedrijf. Daarom wilde hij ook dat het huishouden gladjes verliep,

zonder onnodige herrie of hinder, en verlangde hij van iedereen die voor hem werkte loyaliteit en discretie. Wie roddelde over zijn zaken of over hoe zijn huis eruitzag zou op staande voet worden ontslagen.

Sofia was er al snel achter gekomen dat haar baas de eigenaar was van een op de Bahama's gevestigd scheepvaartbedrijf dat LVD Marine Transport heette, waarbij LVD voor Lukas van Damme stond, zijn volledige naam. Daarnaast had ze ontdekt dat hij een Zuid-Afrikaan was die zijn land na de val van het apartheidsregime was ontvlucht. Er was een dochter in Londen, een ex-vrouw in Toronto, en een Braziliaanse vrouw die Serafina heette en die af en toe langskwam. Verder leken er weinig mensen in zijn leven te zijn. Alles draaide voor hem om zijn schilderijen, de schilderijen die in iedere kamer en iedere gang van de villa hingen. Vandaar de camera's, de bewegingsdetectors en de zenuwslopende wekelijkse test van het alarm, alsook de strenge regels over roddelen en onwelkome storingen.

Zijn kantoor was echt heilig voor Signore Van Damme. Sofia mocht de ruimte alleen betreden in zijn aanwezigheid. En nooit, maar dan ook nooit mocht ze de deur opendoen als die gesloten was. Slechts één keer had ze inbreuk gemaakt op zijn privacy, maar dat was niet haar schuld. Het was een halfjaar geleden geweest, toen een man uit Zuid-Afrika in de villa logeerde. Signore Van Damme had gevraagd of Sofia thee en koekjes naar zijn kantoor wilde brengen, en toen ze daar aankwam, stond de deur op een kier. Dat was het moment dat ze had ontdekt dat er een verborgen kamer was, achter de verschuifbare boekenkast. Een kamer waarin Signore Van Damme en zijn vriend uit Zuid-Afrika in hun vreemde taaltje enthousiast over iets hadden staan praten.

Sofia had niemand verteld wat ze die dag had gezien, Signore Van Damme al helemaal niet. Maar ze was wel haar eigen onderzoekje begonnen naar haar werkgever, dat voornamelijk binnen de muren van zijn vesting aan zee had plaatsgevonden. Wat Sofia uit heimelijke observaties had opge maakt, leidde tot de volgende conclusies: Lukas van Damme was niet de succesvolle zakenman voor wie hij zich uitgaf, zijn scheepvaartbedrijf was allesbehalve legaal, zijn geld was op oneerlijke wijze verkregen, hij had banden met de Italiaanse georganiseerde misdaad, en zijn verleden kende een geheim.

Allemaal dingen die Sofia niet had geassocieerd met de vrouw die de villa de vorige avond had bezocht – de aantrekkelijke vrouw van halverwe-

ge de dertig met ravenzwart haar die Signore Van Damme op een middag bij de buitenbar van het Santa Catarina Hotel tegen het lijf was gelopen. Hij had haar zijn kunstverzameling laten zien, iets wat hij zelden deed. Daarna hadden ze bij kaarslicht gegeten op het terras met uitzicht op zee. Ze zaten nog aan de wijn toen Sofia samen met de rest van het personeel het huis om halfelf had verlaten. Sofia had aangenomen dat de vrouw in het bed van Signore Van Damme was beland.

De vuile borden en twee glazen met rode vlekken van de wijn hadden ze op het terras laten staan. Het was Sofia opgevallen dat geen van de glazen lippenstiftsporen vertoonde. Verder was er niets bijzonders geweest, behalve dan een niet afgesloten deur op de onderste verdieping van het huis. Sofia vermoedde dat Signore Van Damme daar zelf debet aan was.

Ze had de borden met de grootste zorg afgewassen en afgedroogd – ieder watervlekje was reden voor een uitbrander – en was stipt om acht uur naar boven gegaan om het ontbijtblad voor de deur van Signore Van Dammes slaapkamer weg te halen. Toen zag ze dus dat dit nog niet was aangeraakt. Niet gebruikelijk, zoals ze de carabinieri vertelde, maar het was weleens vaker voorgekomen.

Maar toen het blad er om negen uur nog steeds had gestaan, was Sofia zich zorgen gaan maken. En toen het tien uur was geworden zonder enig teken van leven van Signore Van Damme sloegen haar zorgen om in paniek. Tegen die tijd waren er nog twee personeelsleden gearriveerd – Marco Mazzetti, al heel lang de kok van de villa, en terreinbeheerder Gaspare Bianchi. Die waren het erover eens geweest dat het ongetwijfeld aan de aantrekkelijke jonge vrouw die de vorige avond in de villa had gedineerd lag dat Signore Van Damme niet op zijn normale tijd was opgestaan. Als mannen hadden ze haar met klem aangeraden tot twaalf uur te wachten alvorens actie te ondernemen.

En dus had Sofia Ravello, vierentwintig en afgestudeerd aan de universiteit van Bologna, haar emmer en zwabber gepakt om de vloeren van het huis hun dagelijkse beurt te geven, een bezigheid waarbij ze uitgebreid de gelegenheid had de schilderijen en andere kunstvoorwerpen uit de indrukwekkende verzameling van Signore Van Damme te bestuderen. Alles hing en stond op zijn plaats, er ontbrak niets; niets wees erop dat er iets onbetamelijks was gebeurd.

Niets behalve het onaangeroerde ontbijt.

Om twaalf uur had het er nog steeds gestaan. Op Sofia's eerste halfslachtige klopje was geen reactie gekomen. Een paar stevige rammen met de zijkant van haar vuist hadden hetzelfde resultaat gehad. Uiteindelijk had ze een hand op de deurknop gelegd en de deur langzaam opengedaan. Een telefoontje naar de politie was niet meer nodig. Haar gegil, zou Marco Mazzetti later verklaren, was van Salerno tot Positano te horen geweest.

CANNAREGIO

‘Waar zit je?’

‘Als ik me niet vergis naast mijn vrouw op de Campo di Ghetto Nuovo.’

‘Niet letterlijk, schat.’ Ze tikte met een vinger op zijn voorhoofd. ‘Maar hier.’

‘Ik zat te denken.’

‘Waarom?’

‘Nergens aan.’

‘Dat kan niet.’

‘Hoe kom je daar in vredesnaam bij?’

Het was een kunst die Gabriel zich in zijn jonge jaren eigen had gemaakt: alle gedachten en herinneringen het zwijgen opleggen en een eigen universum zonder licht, geluid of andere aanwezigen creëren. In dat lege stukje onderbewustzijn waren complete schilderijen aan hem verschenen, verbijsterend goed uitgevoerd, met een revolutionaire benadering en zonder ook maar een greintje van de overheersende invloed van zijn moeder. Hij had alleen maar hoeven ontwaken uit zijn trance om snel de beelden op canvas vast te leggen voordat hij ze kwijt was. Onlangs had hij de vaardigheid zijn geest te ontdoen van zintuigelijke rommel hervonden – en daarmee ook het vermogen bevredigend nieuw materiaal te produceren. Chiara’s lichaam, met al haar vormen en rondingen, was zijn favoriete onderwerp.

Op dat moment zat dat onderwerp dicht tegen hem aan gedrukt. Het was plotseling koud geworden en een vlagerige wind joeg over de *campo*. Hij had voor het eerst in maanden een wollen overjas aan. Chiara’s modieuze suède jasje en chenille sjaal waren niet echt tegen het weer opgewassen.

‘Je dacht vast wel érgens aan,’ hield ze vol.

‘Dat kan ik misschien beter niet hardop zeggen. Straks blijven die oudjes er nog in.’

Het bankje waarop ze zaten, stond op slechts een paar passen van de ingang van het Casa Israelitica di Riposo, een bejaardentehuis voor de oudste leden van de slinkende Joodse gemeenschap van Venetië.

‘Ons voorland.’ Chiara streek met een vinger door het platinakleurige haar aan Gabriels slapen. Zo lang als nu was het in jaren niet geweest. ‘Voor sommigen van ons is dat dichterbij dan voor anderen.’

‘Kom je me opzoeken?’

‘Elke dag.’

‘En zij?’ Gabriel richtte zijn blik op het midden van het brede plein waar Irene en Raphael helemaal opgingen in een fanatiek wedstrijdje met verschillende andere kinderen uit de *sestiere*. De appartementengebouwen achter hen, de hoogste van Venetië, kleurden oker in het licht van de zakende zon.

‘Wat is in vredesnaam het doel van dit spel?’ vroeg Chiara.

‘Dat zit ik me ook al de hele tijd af te vragen.’

Het was iets met een bal en de oude put op het plein, maar verder waren de regels en de puntentelling van het spel voor een niet-deelnemer volkomen onbegrijpelijk. Irene leek lichtelijk aan de winnende hand, al had haar tweelingbroer zich inmiddels in een woeste tegenaanval op de andere spelers gestort. De arme jongen had hetzelfde gezicht als Gabriel, inclusief de opmerkelijk groene ogen. Hij had ook een wiskundeknobbel en werkte sinds kort met een privéleraar. Irene, die zich ernstig zorgen maakte over het klimaat en bang was dat Venetië binnenkort door de zee zou worden verzwolgen, vond dat Raphael zijn talenten moest gebruiken om de aarde te redden. Over haar eigen carrière had ze nog geen besluit genomen. Voorlopig deed ze niets liever dan haar vader kwellen.

Een ongecontroleerde uithaal maakte dat de bal in de richting van de deur van het Casa stuiterde. Gabriel sprong overeind en bracht de bal met een snelle beweging van zijn linkervoet terug in het spel. Nadat hij het lome applausje van een zwaarbewapende wachtpost van de carabinieri in ontvangst had genomen, bleef hij even naar de zeven afbeeldingen in bas-reliëf van het Holocaustmonument van het getto staan kijken. Het monument was opgericht ter nagedachtenis aan de tweehonderddrieën-

veertig Venetiaanse Joden – onder wie negenentwintig bewoners van het verzorgingshuis – die in december 1943 waren opgepakt en in concentratiekampen gezet, en uiteindelijk naar Auschwitz waren gedeporteerd. Tot deze groep had ook Adolfo Ottolenghi behoord, de opperrabbijn van Venetië die in september 1944 was vermoord.

De huidige leider van de Joodse gemeenschap, rabbi Jacob Zolli, was een afstammeling van Sefardische Joden uit Andalusië die in 1492 uit Spanje waren verdreven. Zijn dochter zat op dat moment op een bankje op de Campo di Ghetto Nuovo naar haar twee spelende kinderen te kijken. Net als de beroemde schoonzoon van de rabbijn had ze ooit voor de Israëliëse geheime dienst gewerkt. Nu was ze algemeen directeur van Tiepolo Restauratie, het meest vooraanstaande bedrijf in zijn tak van de regio. Gabriel, een internationaal vermaard kunstrestaurator, was hoofd van de afdeling Schilderkunst van het bedrijf. Het kwam er dus op neer dat hij voor zijn vrouw werkte.

‘Wat denk je nu?’ vroeg ze.

Hij vroeg zich af – niet voor het eerst – of zijn moeder de duizenden Italiaanse Joden die vanaf de vreselijke herfst van 1943 in Auschwitz waren aangekomen had opgemerkt. Zoals veel kampoverlevers had ze nooit willen praten over de gruwelijke wereld waarin ze zo abrupt terecht was gekomen. In plaats daarvan had ze haar getuigenis op een paar dunne velletjes papier vastgelegd die ze vervolgens veilig had laten opbergen in de dossiers van Yad Vashem. Gekweld door het verleden – en door een permanent schuldgevoel omdat zij het had overleefd – had ze haar enige kind nooit oprechte genegenheid kunnen tonen, uit angst dat hij haar zou worden afgenomen. Ze had haar schildertalent en haar Berlijnse Duits aan hem overgedragen, en misschien een heel klein beetje van haar fysieke moed. En toen had ze hem verlaten. Met ieder jaar dat verstreek werden zijn herinneringen aan haar vager. Ze was een figuur die in de verte met een verband om haar linkeronderarm voor een schildersezal stond, voor altijd met haar rug naar hem toe. Daarom was Gabriel even niet met zijn gedachten bij zijn vrouw en kinderen geweest. Hij had geprobeerd zich het gezicht van zijn moeder voor de geest te halen. Tevergeefs.

‘Ik stond te denken,’ antwoordde hij met een blik op zijn horloge, ‘dat het zo langzamerhand tijd wordt op te stappen.’

‘En het einde van de wedstrijd missen? Voor geen goud. Bovendien,’

voegde Chiara eraan toe, 'begint dat concert van je vriendinnetje pas om acht uur.'

Die avond was het jaarlijkse benefietgala van de Venice Preservation Society, de in Londen gevestigde non-profitorganisatie gewijd aan het behoud en de restauratie van de kwetsbare kunst en architectuur van Venetië. Gabriel had de beroemde Zwitserse violiste Anna Rolfe, met wie hij ooit een korte affaire had gehad, weten over te halen voor het goede doel op te treden. De vorige avond had ze in huize Allon gegeten, een luxe *piano nobile della loggia* met vier slaapkamers en uitzicht op het Canal Grande. Gabriel was allang blij dat zijn vrouw, die een vakkundig bereide maaltijd op tafel had gezet, weer met hem praatte.

Toen hij zich weer op het bankje liet zakken staarde ze met een monalisa-glimlach voor zich uit. 'Nu moet jij dus zeggen,' zei ze op vlakke toon, 'dat de beroemdste violiste ter wereld je vriendinnetje niet meer is.'

'Dat leek me niet nodig.'

'Toch wel.'

'Dat is ze dus niet.'

Chiara zette de nagel van haar duim in de rug van zijn hand. 'En je bent nooit verliefd op haar geweest.'

'Nooit,' bezwoer Gabriel haar.

Chiara verlichtte de druk en wreef zacht over de halvemaanvormige groef in zijn hand. 'Ze heeft je kinderen behekst. Irene vertelde me vanochtend dat ze op vioolles wil.'

'Die Anna weet mensen wel voor zich in te nemen.'

'Ze is een drama.'

'Maar dan wel een uitzonderlijk getalenteerd drama.' Eerder die middag had Gabriel Anna's repetitie in het Teatro La Fenice, het oude operatheater van Venetië, bijgewoond. Hij had haar nog nooit zo goed horen spelen.

'Grappig trouwens,' zei Chiara, 'dat ze in het echt niet zo knap is als op de hoesjes van haar cd's. Fotografen gebruiken vast speciale filters voor oudere vrouwen.'

'Dat is beneden je waardigheid.'

'In dit geval mag dat.' Chiara slaakte een dramatische zucht. 'Heeft ons drama al besloten wat ze gaat spelen?'

'Vioolsonate nr. 1 van Schumann en de d-klein van Brahms.'

‘Die Brahms vind jij altijd geweldig, vooral het tweede deel.’

‘Wie niet?’

‘Ik neem aan dat we als toegift ook nog de Duivelstrillersonate moeten uitzitten.’

‘Als ze die niet speelt, komt de hele zaal in opstand.’

De technisch veeleisende vioolsonate in g-klein van Giuseppe Tartini was het stuk waar Anna om bekendstond.

‘Een satanische sonate,’ zei Chiara. ‘Waarom zou je vriendinnetje zich daartoe nu aangetrokken voelen?’

‘Ze gelooft niet in de duivel. En dat dwaze verhaal dat Tartini het stuk in zijn droom zou hebben gehoord gelooft ze trouwens ook niet.’

‘Maar je ontkent niet dat ze je vriendinnetje is.’

‘Volgens mij ben ik op dat punt duidelijk genoeg geweest.’

‘En je bent nooit verliefd op haar geweest?’

‘Die vraag is al beantwoord.’

Chiara liet haar hoofd op Gabriels schouder zakken. ‘En de duivel?’

‘Niet mijn type.’

‘Geloof je dat hij bestaat?’

‘Waarom vraag je dat überhaupt?’

‘Het zou de ellende in onze wereld verklaren.’

Uiteraard had ze het over de oorlog in Oekraïne die nu al acht maanden duurde. Het was weer een vreselijke dag geweest. Nog meer raketaanvallen op burgerdoelen in Kyiv. De ontdekking van massagraven met honderden lichamen in Izjoem.

‘Het zijn de mensen zelf die verkrachten, stelen en moorden,’ zei Gabriel, zijn blik gericht op het Holocaustmonument. ‘En veel van de ergste gruwelijkheden uit de geschiedenis van de mensheid waren niet geïnspireerd door de duivel maar door een geloof in God.’

‘Hoe is het met dat van jou?’

‘Mijn geloof?’ Gabriel deed er verder het zwijgen toe.

‘Misschien moet je eens met mijn vader gaan praten.’

‘Ik praat heel veel met je vader.’

‘Over ons werk en over de kinderen en over de beveiliging van de synagogen, maar niet over God.’

‘Ander onderwerp.’

‘Waar stond je een paar minuten geleden aan te denken?’

'Ik stond te dromen over jouw fettuccine met paddenstoelen.'
'Het was een serieuze vraag.'
Hij antwoordde naar waarheid.
'Weet je echt niet meer hoe ze eruitzag?'
'Aan het eind. Maar dat was ze al niet meer.'
'Misschien helpt dit.' Chiara stond op, liep naar het midden van het plein en pakte Irene bij de hand.
Even later zat het meisje op haar vaders knie, haar armen om zijn nek.
'Wat is er?' vroeg ze toen hij steels een traan van zijn wang veegde.
'Niets,' zei hij. 'Helemaal niets.'

SAN POLO

Tegen de tijd dat Irene terugkeerde in het spel was ze naar de derde plaats gezakt. Ze protesteerde, maar toen daar niet op werd gereageerd ging ze vanaf de zijlijn staan toekijken terwijl het spel eindigde in chaos en verbittering. Gabriel deed een vergeefse poging de orde te herstellen, maar de onenigheid had Arabisch-Israëliische proporties aangenomen. Aangezien hij ook zo snel geen oplossing zag, stelde hij voor de wedstrijd te staken tot de volgende middag. Hij was bang dat ze met hun schelle stemmen anders de oude Casa-bewoners zouden storen. De deelnemers gingen akkoord en om halfvijf was de rust op de Campo di Ghetto Nuovo weergekeerd.

Met hun schooltassen op hun rug holden Irene en Raphael over de houten voetgangersbrug aan de zuidkant van het plein, op enige afstand gevolgd door Gabriel en Chiara. Een paar eeuwen geleden zou een christelijke bewaker hun mogelijk de doorgang hebben belemmerd, omdat het begon te schemeren en de brug al snel voor de nacht zou worden afgesloten. Maar nu liepen ze ongehinderd langs souvenirwinkels en populaire restaurants tot ze bij een kleiner campo kwamen waaraan twee synagogen tegenover elkaar stonden. Alessia Zolli, de vrouw van de opperrabbijn, stond hen voor de deuropening van de Levantijnse synagoge, die in de winter werd gebruikt, op te wachten. De kinderen omhelsden hun oma alsof ze haar máánden niet hadden gezien, in plaats van amper drie dagen.

‘Vergeet niet,’ zei Chiara, ‘dat ze morgenochtend uiterlijk om acht uur op school moeten zijn.’

‘En waar is die school van hen ook alweer?’ vroeg Alessia Zolli op sar-

castische toon. ‘Hier in Venetië of ergens op het vasteland?’ Met gefronste wenkbrauwen keek ze Gabriel aan. ‘Het is jouw schuld dat ze zo doet.’

‘Wat heb ik nu weer gedaan?’

‘Dat zeg ik liever niet hardop.’ Alessia Zolli streek door de weelderige donkere haardos van haar dochter. ‘Het arme kind heeft al genoeg geleden.’

‘Ik vrees dat mijn lijden nog maar amper begonnen is.’

Chiara gaf de kinderen een kus en liep toen samen met Gabriel naar de Fondamenta Cannaregio. Terwijl ze de Ponte delle Guglie over liepen, besloten ze dat ze wel aan een klein hapje toe waren. Na het concert, dat tot tien uur zou duren, gingen ze nog dineren in het Cipriani met de directeur van de Venice Preservation Society en een aantal donateurs met diepe zakken. Chiara had onlangs nog aanvragen voor een bijdrage aan een paar projecten bij de organisatie ingediend. Daarom moest ze wel bij het diner aanwezig zijn, ook al zou ze dan nog meer tijd in het gezelschap van de ex-minnares van haar man moeten doorbrengen.

‘Waar zullen we naartoe gaan?’ vroeg ze.

Gabriels favoriete *bacaro* in Venetië was All’Arco, maar dan moesten ze helemaal naar de Rialto-vismarkt, en zoveel tijd hadden ze niet. ‘Wat dacht je van Adagio?’

‘Niet echt een handige naam voor een wijnbar, vind je ook niet?’

De bar lag aan de Campo dei Frari, aan de voet van de klokkentoren. Binnen bestelde Gabriel twee glazen Lombardische witte wijn en een selectie *cicchetti*. De Venetiaanse etiquette schreef voor dat je die verrukkelijke broodjes staand at, maar Chiara wilde liever aan een tafeltje op het plein gaan zitten. Een vorige gast had een exemplaar van *Il Gazzettino* laten liggen, gevuld met foto’s van rijke en beroemde mensen, onder wie Anna Rolfe.

‘Mijn eerste avond alleen met mijn man in maanden,’ zei Chiara terwijl ze de krant dubbelvouwde, ‘en die moet ik dan nota bene met háár doorbrengen.’

‘Moest je nu echt mijn positie bij je moeder nog verder ondermijnen?’

‘Mijn moeder denkt dat jij over water kunt lopen.’

‘Alleen bij *acqua alta*.’

Gabriel werkte een *cicchetto* met artisjokharten en ricotta naar binnen en spoelde het geheel weg met een slok *vino bianco*. Net als de meeste man-

nelijke inwoners van Venetië had hij bij zijn koffie halverwege de ochtend al *un'ombra*, een klein glaasje wijn, gedronken. De afgelopen twee weken had hij dat gedaan bij een bar in Murano, de plaats waar hij een altaarstuk aan het restaureren was van een schilder van de Venetiaanse school die bekendstond als Il Pordenone. In zijn vrije tijd kluste hij nog wat bij met twee particuliere opdrachten, aangezien het karige loon dat zijn vrouw hem betaalde niet genoeg was om haar het leven te bieden waaraan ze gewend was.

Nadenkend keek ze naar de cicchetti: ging ze voor de gerookte makreel of voor de zalm? Allebei lagen ze op een bedje van romige kaas en waren ze bestrooid met fijngehakte verse kruiden. Gabriel nam de beslissing voor haar door de makreel te pakken. Die bleek fantastisch samen te gaan met de stevige Lombardische wijn.

'Die wilde ik.' Chiara trok een gezicht en nam toen het broodje zalm. 'Heb je er per ongeluk over nagedacht wat je gaat zeggen als iemand vanavond vraagt of je dié Gabriel Allon bent?'

'Dat hoopte ik te kunnen vermijden.'

'Hoe dan?'

'Gewoon, door mijn gebruikelijke onbenaderbare zelf te zijn.'

'Ik ben bang dat dat geen optie is, lieverd. Het is een sociaal gebeuren, wat wil zeggen dat er sociaal gedrag van je verwacht wordt.'

'Ik ben een iconoclast. Ik heb lak aan conventies.'

Hij was ook de beroemdste gepensioneerde spion ter wereld. Hij had zich in Venetië gevestigd met de goedkeuring van de Italiaanse autoriteiten – en met medeweten van enkele sleutelfiguren uit het Venetiaanse establishment – maar dat hij in die stad woonde, was niet algemeen bekend. Meestal bewoog hij zich in een vaag gebied tussen de openbare en de geheime wereld. Hij bezat een wapen – eveneens met goedkeuring van de Italiaanse politie – en hield twee Duitse paspoorten achter de hand voor het geval hij een keer onder een andere naam moest reizen. Verder had hij alle accessoires van zijn vorige leven achter zich gelaten. Hoe je het ook wendde of keerde, het gala van vanavond zou voor hem een coming-out-feestje worden.

'Geen zorgen,' zei hij. 'Ik zal al mijn charmes in de strijd gooien.'

'En als iemand vraagt waar je Anna Rolfe van kent?'

'Dan ben ik Oost-Indisch doof en moet ik ineens nodig naar het toilet.'